

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **Ing. O. P.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený JUDr. I. S., narozenou dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 11. 2023, č.j. MPSV-2023/236943-911

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 9. 11. 2023 č.j. MPSV-2023/236943-911 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhal přezkoumání rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „žalovaný“) ze dne 9. 11. 2023 č.j. MPSV-2023/236943-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zčásti změněno rozhodnutí ze dne 22. 9. 2021 č.j. 35109/2021/AAF (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) vydané Úřadem práce České republiky – krajská pobočka pro hl. m. Prahu (dále jen „správní orgán I. stupně“), a to tak, že se žalobci podle ust. § 7 a v souladu s ust. § 4

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

odst. 1, § 8, § 9, § 11, § 13 a § 14 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 108/2006 Sb.“), zvyšuje příspěvek na péči z 4 400 Kč na 12 800 Kč měsíčně od srpna 2022. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od dubna 2021.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce zejména namítal, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí neřídil názorem soudu uvedeným ve zrušujícím rozsudku ze dne 3. 4. 2023 č.j. 2 Ad 28/2022-73, kterým uložil žalovanému, aby přihlédl k pokročilému věku žalobce, kterému je X let, a k jeho hluchotě i praktické slepotě.
3. Namítal, že posudková komise sdělila zástupkyni účastníka při jednání dne 6. 9. 2023, že pokud nemá žádné nové lékařské zprávy, které by potvrzovaly stav žalobce v rozhodném období (od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022), není možné rozhodnout jinak, než jak bylo rozhodnuto, dle předsedkyně komise žalobce netrpí slepotou a není důvod rozhodnutí měnit, zástupkyně žalobce na to poukázala na zprávu MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021 potvrzující diagnózu slepota. Komise požadovala vyšetřit žalobce při jednání, s čímž však zástupkyně nesouhlasila, neboť měl být hodnocen stav k období od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022, přičemž žalobce již v dnešní době z fyzických a psychických důvodů není schopen se podrobit zkoumání komise.
4. Poukazoval na to, že žalovaný na základě zprávy MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022 v minulém řízení přehodnotil prvostupňové rozhodnutí a přiznal žalobci závislost III. stupně ode dne 11. 8. 2022, kdy dle této zprávy žalobce nezvládal životní potřebu tělesná hygiena, nyní však žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že se nejedná o plnohodnotnou zprávu. Dle této zprávy přitom žalobce není schopen se pohybovat bez doprovodu, z čehož plyne, že nezvládá ani mobilitu, dále nezvládá ani oblékání a obouvání, což už však uznáno nebylo. To navozuje dojem, že komise nerozhoduje podle faktů, ale tzv. pohledem z okna.
5. Namítal, že ani člověk s těžkou slabozrakostí není schopen zvládat životní potřebu hygiena, oblékání/obouvání a mobilita.
6. Žalobce se rozhodně nemůže pohybovat pomocí slepecké hole, je mu 96 let, není schopen se pohybovat sám, skoro nic neslyší, uvedla to i MUDr. P. ve vyjádření ze dne 5. 9. 2023, je nemožné, aby se vzhledem ke svému věku a stavu naučil pohybovat se slepeckou holí.
7. Poukazoval na manipulaci s důkazy, pokud posudková komise tvrdí, že dle sociálního šetření ze dne 8. 4. 2021 je žalobce schopen vylézt na žebřík; ve skutečnosti žalobce rozhodně není schopen vylézt na žebřík, když se o to pokusil, spadl a poranil se, ani v zápise o místním šetření, které navíc proběhlo pouze formou dotazníku, není nikde uvedeno, že žalobce je schopen vylézt na žebřík -napadené rozhodnutí je tedy v této části nepravdivé. Žalovaný manipuluje s důkazy, což není poprvé, žalobce to namítal již ve vyjádření ze dne 26. 5. 2022, že posudková komise záměrně nezahrnula do svého posudku zprávu MUDr. T. ze dne 4. 11. 2021, která od počátku hodnotila nesoběstačnost žalobce v denních činnostech.
8. Žalobce podstoupil v roce 2020 operaci očí, která však nedopadla dobře a postupně došlo ke ztrátě zraku, již ve zprávě ze dne 23. 11. 2020 MUDr. T. uvedl, že s žalobcem je velmi špatná spolupráce a nezvládá kapat oční kapky, žalobce podal žádost o příspěvek koncem března 2021, kdy ještě nedošlo k úplné ztrátě zraku, sociální šetření bylo z důvodu pandemie nahrazeno dotazníkem, kdy veškeré uvedené informace byly aktuální ke dni podání žádosti, praktická lékařka MUDr. B. ve své zprávě ze dne 21. 5. 2021 vyšla z informací z konce

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

března/dubna 2021, žalovaný neustále argumentuje sociálním šetřením, zatímco jiné důkazy bagatelizuje, což je v rozporu se zásadou volného hodnocení důkazů, navíc ještě ohýbá skutečnosti zjištěné při sociálním šetření. Vzhledem k progresivním účinkům onemocnění sítnice došlo od konce dubna 2021 k dramatickému zhoršení zraku, což dokládají zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021 a 6. 5. 2021, tyto zprávy žalobce v řízení doložil ještě před vydáním prvostupňového rozhodnutí, nebyly však reflektovány a žalobci byl přiznán pouze II. stupeň.

9. Namítal, že bylo nesprávně vyhodnoceno období, za které žalobce splňuje podmínky pro III. stupeň závislosti, kdy počátek měl být stanoven již od 1. 4. 2021, slepotu žalobce prokazovaly lékařské zprávy MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021 a MUDr. T. ze dne 4. 11. 2021 a ze dne 20. 9. 2022, které však v řízení nebyly nikdy vzaty v potaz. Žalobce od zhoršení zraku v dubnu 2021 nezvládá i s ohledem na svůj pokročilý věk potřebu oblékání/obouvání a hygiena, skutečně není schopen se po hmatu oholit, nevidí ani neslyší, zda teče voda, není schopen čistit zubní protézu, ani nalézt mýdlo a provést hygienu, není schopen vhodně zvolit oblečení, ani poznat, zda je naruby či rozeznat rub a líc či zda je čisté či špinavé, není schopen s oblečením manipulovat; to vše dokládají lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, 4. 11. 2021, 11. 8. 2022 a 20. 9. 2022 a MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021.
10. K nezvládání mobility uvedl, že dle zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021 je uvedena nutnost doprovodu žalobce, stejně tak ve zprávě ze dne 11. 8. 2022, dle zprávy MUDr. T. ze dne 20. 9. 2022 tento stav trvá od počátku a možnost zlepšení je vyloučena, dle zpráv MUDr. P. ze dne 5. 9. 2023 vyplývá, že žalobce není schopen mobility bez pomoci cizí osoby, zpráva též konstatuje slepotu obou očí. Žalobce tedy není schopen bez pomoci jiné osoby ujít určitou vzdálenost nebo jít po schodech, s ohledem na hluchotu je slepecká hůl vyloučena. Ze zprávy MUDr. M. ze dne 23. 3. 2021 vyplývá oboustranná těžká vada sluchu.
11. Žalobce doložil komisi nové lékařské zprávy MUDr. P. ze dne 5. 9. 2023 a MUDr. S., urologie, ze dne 6. 9. 2022, která konstatuje močovou inkontinenci, nutnost používání inkontinentních pomůcek, čehož však žalobce sám není schopen; posudková komise sdělila, že jí tyto nové zprávy nezajímají.
12. Žalobci byla též dne 1. 6. 2023 přiznána karta osoby těžce zdravotně postižené s průvodcem, což zcela koliduje se závěry posudkové komise.
13. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl, aby soud sám ve věci rozhodl a napadené rozhodnutí nahradil, další vrácení žalovanému k dořešení nemá smysl, jde o patovou situaci, s žalovaným není možná domluva. Žalovaný nikdy nezohlednil žádné argumenty žalobce, zpochybňoval lékařské zprávy, zpětně je nemožné posoudit minulý stav novým šetřením, neboť stav žalobce je dnes už jiný a žalobce nedisponuje novými důkazy týkajícími se rozhodné doby od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022. Navrhl, aby soud rozhodl tak, že žalobce se považuje za osobu úplně závislou na pomoci jiné fyzické osoby od dubna 2021 či eventuálně tak, že žalobce se považuje za osobu těžce závislou na pomoci jiné fyzické osoby od dubna 2021 a za osobu úplně závislou na pomoci jiné fyzické osoby od září 2023.

III. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný uvedl, že na základě zrušujícího rozsudku soudu uložil posudkové komisi vypracovat doplňující znalecký posudek, v němž se vypořádá se závěry rozsudku.
15. Žalobci byly uznány základní potřeby orientace, komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost, od srpna 2022 pak hraničně potřeba tělesné Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

hygieny, kdy bylo přihlédnuto k potřebě zvýšené dopomoci při hygieně a holení prezentované subjektivně pečující osobou u jednání komise. Před srpnem 2022 vycházela komise z lékařských zpráv a ze sociálního šetření, konkrétní projevy postižení zraku makulární degenerací jsou popsány ve zprávě MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022, zejména značná deformace obrazu s tmavými skvrnami zastiňujícími zrak a chybná světelná projekce. V předchozích zprávách lze nalézt visus, který odpovídal těžce slabému zraku (viz zpráva MUDr. T. ze dne 11. 10. 2021 – visus 2-3/60 vpravo a 3/60 vlevo), nikoli úplné či praktické slepotě (viz posudek z 6. 5. 2022).

16. K potřebě oblékání/obouvání lze uvést, že dle komise neplynul ze zdravotní dokumentace důvod, pro který by žalobce nezvládal samostatně se obléct a obout v pomalém tempu a případně za pomoci facilitačních pomůcek běžně dostupných pro zrakově handicapované; horní končetiny jsou bez paréz, jemná motorika není ztracena, duševní kompetence má žalobce zachovány, oblečení je možné rozpoznat hmatem, teplotu pocitově, lze používat vhodné oblečení např. bez knoflíků, rozpoznání ušpiněného oblečení a nakládání se prádlem je zohledněno v péči o domácnost.
17. V doplňujícím posudku ze dne 27. 10. 2023 komise zohlednila předložené zprávy MUDr. P., MUDr. T., MUDr. M. a MUDr. S., dále je uvedena konzultace MUDr. S., kdy je hodnocen stav zraku jako těžká slabozrakost, nikoli, jako praktická slepota. Komise se vyjádřila ke zprávě MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022, která neobsahuje objektivní nález zjištěný v době vyšetření. Vyjádření ošetřujícího lékaře ohledně zvládání základních životních potřeb není pro posudkové zhodnocení závazné, komise ze zdravotní dokumentace čerpá informace o zdravotním stavu, úvahu o zvládání životních potřeb pak činí sama na základě svých odborných kompetencí v oboru posudkového lékařství.
18. Pokud jde o potřebu mobility a výkonu fyziologické potřeby, v posuzovaném období od dubna 2021 do srpna 2022 nebylo jejich nezvládání namítáno. K nyní namítanému nezvládání mobility žalovaný uvedl, že u mobility je hodnocen stav pohybového a nosného aparátu, jestliže žalobce není schopen pohybovat se samostatně pro ztrátu zraku, jde o neschopnost orientace, nikoli mobility.
19. Navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Replika žalobce

20. V reakci na vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že správní řízení je ovládáno zásadou vyšetřovací, kdy je povinností správního orgánu spolehlivě a objektivně zjistit skutkový stav. V daném řízení však nebyla dodržena zásada materiální pravdy, posudkoví lékaři zpochybňují předložené zprávy ošetřujících lékařů. I když žalobce posouzení potřeby mobilita přímo nenamítal, vyplývá z lékařských zpráv přiložených k žalobě, že se žalobce nemůže pohybovat sám bez doprovodu, a to s ohledem na postižení zraku. Otázka mobility pak byla namítána též u jednání posudkové komise dne 25. 8. 2022, kdy však tato otázka byla smetena ze stolu s tím, že si má žalobce opatřit slepeckou hůl. Žalobce nezvládá valnou většinu schopností, které jsou uvedeny v příloze 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. u potřeby mobility, zejm. nezvládá pohybovat se krok za krokem alespoň v dosahu 200 m, a to i po nerovném povrchu, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra nebo vstávání a usedání, slepecká hůl je vzhledem k jeho stáří a hluchotě vyloučena.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

21. Pokud soud rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil, bylo namístě, aby se žalovaný zabýval též nově doloženými lékařskými zprávami (zpráva MUDr. P. ze dne 5. 9. 2023 a MUDr. S. ze dne 6. 9. 2023) a posudkovým závěrem jiného správního orgánu, který žalobce doložil a které prokazují, že žalobce nezvládá životní potřeby mobility a výkon fyziologické potřeby.
22. Rozhodnutí je nezákonné, žalobce měl být považován od dubna 2021 za osobu úplně závislou na pomoci jiné fyzické osoby nebo minimálně od dubna 2021 za osobu těžce závislou na pomoci jiné fyzické osoby a od srpna 2023 za osobu úplně závislou na pomoci jiné fyzické osoby.
23. Požádal, aby soud s ohledem na věk žalobce a na skutečnost, že věc již byla jednou zrušena a vrácena správnímu orgánu, zvažil přednostní projednání věci.
24. S ohledem na kasační princip reformuloval původní petit a navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

V. Obsah správního spisu

25. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 6. 4. 2021 podal žalobce prostřednictvím své zástupkyně žádost o příspěvek na péči. Po sociálním šetření provedeném na základě vyplněného dotazníku dne 8. 4. 2021 a posouzení zdravotního stavu žalobce pro účely posouzení stupně závislosti posudkovým lékařem PSSZ – LPS pro Prahu 6 ze dne 1. 7. 2021, ze kterého vyplynulo, že žalobce je osobou, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat pět základních životních potřeb (komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost), s tím, že datum vzniku bylo stanoveno od 6. 4. 2021 s trvalou platností posudku, vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterým žalobci přiznal příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od dubna 2021.
26. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, ve kterém namítl, že posouzení zdravotního stavu není objektivní a uvedl, že potřebuje pomoc druhé osoby také při zvládání základních životních potřeb: orientace, oblékání a obouvání a tělesná hygiena, odkázal na doložené lékařské zprávy MUDr. P. ze dne 24. 3. 2021 a MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021 a ze dne 4. 11. 2021.
27. Žalovaný v rámci odvolacího řízení požádal o posouzení stupně závislosti žalobce Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR v Praze (dále též „PK MPSV“), která vypracovala posudek ze dne 20. 1. 2022, posuzovaný nebyl jednání přítomen. Komise hodnotila zdravotní stav žalobce na základě zdravotní dokumentace, o níž bylo konstatováno, že je pro posouzení zdravotního stavu dostatečná, vycházela z lékařských nálezů MUDr. P., oční lékařky ze dne 23. 7. 2020, 24. 3. 2021 a 11. 10. 2021, MUDr. T., očního lékaře ze dne 23. 11. 2020, 29. 4. 2021 a 6. 5. 2021, MUDr. F., pohotovost ze dne 23. 12. 2020, MUDr. M., foniatrie ze dne 23. 3. 2021. Na základě uvedených skutečností a s přihlédnutím k závěru posudkového lékaře LPS při PSSZ Praha 6, ke zjištění sociálního šetření ze dne 8. 4. 2021 a k odvolání posudková komise konstatovala, že u posuzovaného se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav omezující schopnosti nutné ke zvládání základních životních potřeb. Posuzovaný trpěl praktickou ztrátou zraku při pokročilé věkem podmíněné degeneraci makuly oboustranně, byl po operaci šedého zákalu oboustranně, zrak se dále zhoršoval, znemožňoval čtení a soběstačnost. Dále trpěl Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

nedoslýchavostí, kdy audiometrické vyšetření MUDr. M. ze dne 23. 3. 2021 uvádělo těžkou oboustrannou poruchu sluchu, naslouchadlo zlepšilo sluch minimálně. Měl artrotické změny kolenních kloubů a chronický bolestivý syndrom zad při degenerativních změnách páteře, jinak však patologické změny horních ani dolních končetin, pánve a páteře nebyly dokladovány, stoj i chůze byly samostatné. Trpěl arteriální hypertenzí, měl benigní hyperplazii prostaty, byl po tyreotoxikóze. Byl orientovaný místem, časem i osobou, chování a komunikace byly narušeny praktickou slepotou a významnou nedoslýchavostí, paměť a intelekt byly v normě. Posudková komise shodně s hodnocením první instance hodnotila ke dni žádosti o příspěvek jako nezvládnuté základní životní potřeby: komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost, navíc však shledala jako nezvládnutou základní životní potřebu orientace. Komise neuznala jako nezvládnutou základní životní potřebu mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu a výkon fyziologické potřeby. Na základě uvedeného pak posudková komise dospěla k závěru, že od 1. 4. 2021 jde v případě žalobce o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost).

28. Žalobce proti tomuto posudku uplatnil námitky, dle kterých kvůli závažné oční vadě nezvládá ani životní potřeby oblékání/obouvání a tělesná hygiena, vyplývá to ze zpráv MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021, ze zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, dále komise opomněla posoudit zdravotní zprávu MUDr. T. ze dne 4. 11. 2021, ze které vyplývá, že žalobce není schopen samostatně zvládat základní životní potřeby tělesná hygiena a oblékání a obouvání a rovněž životní potřebu stravování.
29. Z doplňujícího posudku PK MPSV ze dne 6. 5. 2022, ev. č. SZ/2022/458-PH-4, vyplývá, že komise zasedala ve složení posudkového lékaře a odborného lékaře se specializací na oftalmologii. Po prostudování doložené lékařské dokumentace včetně lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 4. 11. 2021 komise dospěla ke shodnému posudkovému závěru jako v posudku ze dne 20. 1. 2022, tj. že žalobce nezvládá šest základních životních potřeb: orientace, komunikace, stravování, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost se závěrem, že dle § 8 zákona č. 108/2006 Sb. se jednalo o osobu středně těžce závislou na pomoci jiné fyzické osoby, tento stav byl i od 1. 4. 2021. Posudková lékařka shledala, že objektivní oční nález žalobce byl v pásmu těžce slabého zraku, nikoli úplné nebo praktické slepoty.
30. Proti tomuto doplňujícímu posudku podal žalobce opět námitky, kde poukazoval na tytéž skutečnosti, jako v posledních námitkách.
31. Vzhledem k námitkám žalobce PK MPSV vypracovala srovnávací posudek ze dne 25. 8. 2022, ev. č. SZ/2022/1407-PH-11, kde komise zasedala v jiném složení posudkového lékaře a odborného lékaře se specializací interní lékařství, posuzovaný nebyl při jednání přítomen, z jednání se omluvil, byla přítomna zástupkyně žalobce. Komise hodnotila zdravotní stav žalobce na základě shodné zdravotní dokumentace jako v posudcích ze dne 20. 1. 2022 a 6. 5. 2022, dále vycházela ze zprávy MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022, přihlédla též ke zjištění ze sociálního šetření ze dne 8. 4. 2021 a vyjádření zástupkyně žalobce ze dne 13. 6. 2022. Posudková komise konstatovala, že dominující byly obtíže dané praktickou ztrátou zraku při pokročilé věkem podmíněné degeneraci makuly oboustranně, dokumentován byl stav po operaci šedého zákalu oboustranně, stav progredoval. Posuzovaný dále trpěl nedoslýchavostí, šlo o těžkou oboustrannou poruchu sluchu, mírně asymetrickou s horším sluchem vpravo, naslouchadlo zlepšovalo sluch minimálně, rovněž trpěl artrotickými Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

změnami kolenních kloubů a chronickými bolestmi páteře při degenerativních změnách. Léčen a sledován byl též pro další onemocnění a stavy dle diagnostického souhrnu. Jak plynulo z podkladové dokumentace, posuzovaný byl schopen samostatného stoje i chůze, nebyly dokumentovány paretické projevy či svalové atrofie, hybnost končetin byla bez posudkově významného omezení, nebylo dokumentováno posudkově významné omezení hybnosti v kloubech. Posuzovaný byl orientován místem, časem i osobou, chování a komunikace byla narušena praktickou slepotou a významnou nedoslýchavostí, paměť a intelekt byly v normě. Po interní stránce byl kompenzován. Posuzovaný byl schopen se sám najíst a napít, zvládal zvolit jídlo i nápoj, stravu servírovala pečující osoba, zajišťovala též přípravu stravy, vzhledem ke zrakovému hendikepu nebyl v přiměřeném standardu schopen stravu připravit ani přemístit. Dle záznamu ze sociálního šetření byl posuzovaný schopen se samostatně obléci a obout, z dokumentace neplynul relevantní důvod, pro který by posuzovaný nebyl schopen zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání v pomalém tempu, ev. s použitím facilitačních pomůcek samostatně, horní končetiny byly bez paréz, jemná motorika i přes dokumentované kontraktury nebyla ztracena, duševní kompetence byly zachovány, oblečení bylo možné rozpoznat hmatem a zbytky zraku, teplotu pocitově, případně používat oblečení bez knoflíků. Základní hygienu zvládal posuzovaný samostatně po hmatu, s hygienou, zejména celkovou hygienou pomáhala pečující osoba. Výkon fyziologické potřeby i následnou očistu zvládal ze záznamu sociálního šetření samostatně. Byl kontinentní. Posuzovaný užíval chronickou medikaci, léky připravovala a nad řádným užitím bděla pečující osoba. Z dokumentace plně neplynul důvod, pro který by posuzovaný nebyl schopen rozpoznat zdravotní problém a přivolat v případě potřeby pomoc. Osobní aktivity byly s ohledem na věk a zrakový handicap převážně klidové. Měl problém rozpoznat nominální hodnotu bankovek. Péče o domácnost – nákupy, vaření, praní, úklid byla plně v režii pečující osoby. Komise tedy hodnotila jako samostatně nezvládnuté základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost, přičemž základní životní potřeby stravování a tělesná hygiena hodnotila jako hraničně nezvládanou. Posuzovaný tedy nezvládal sedm základních životních potřeb. Ostatní základní životní potřeby – mobilita, oblékání a obouvání a výkon fyziologické potřeby byly komisí vyhodnoceny jako zvládané. Komise dospěla k závěru, že od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022 šlo o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Od 11. 8. 2022 jde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost). Doba platnosti posudku byla stanovena trvale.

32. Žalobce proti posudku opět uplatnil námitky, ke kterým přiložil lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 20. 9. 2022, ze dne 29. 4. 2021, ze dne 6. 5. 2021, ze dne 4. 11. 2021, ze dne 11. 8. 2022 a zprávu MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021.
33. Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 10. 2022 č. j. MPSV-2022/179836-911, změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že žalobci se zvyšuje příspěvek na péči ze 4 400 Kč na 12 800 Kč měsíčně od srpna 2022, ve zbytku bylo rozhodnutí potvrzeno. Žalovaný poukázal na posudek PK MPSV dne 20. 1. 2022, kde Komise neuznala jako nezvládnutou základní životní potřebu mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu a výkon fyziologické potřeby a dospěla k závěru, že od 1. 4. 2021 se žalobce považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Z doplňujícího posudku PK MPSV ze dne 6. 5. 2022 vyplývá, že komise dospěla ke shodnému posudkovému závěru jako v posudku ze dne 20. 1. 2022. Vzhledem k námitkám žalobce byl vypracován srovnávací Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

posudek dne 25. 8. 2022, komise hodnotila jako samostatně nezvládnuté základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost, přičemž základní životní potřeby stravování a tělesná hygiena hodnotila jako hraničně nezvládanou. Žalobce vyjádřil nesouhlas se závěry tohoto posudku, namítal, že je ve III. stupni závislosti od počátku podání žádosti o příspěvek na péči. Žalovaný považoval posudek za dostatečný a uzavřel, že mu nezbývá než rozhodnout způsobem uvedeným ve výrokové části rozhodnutí, neboť výsledek posouzení zdravotního stavu žalobce Posudkovou komisí MPSV se stanovením stupně závislosti je ve smyslu § 28 zákona č. 108/2006 Sb. stěžejním zákonným podkladem pro rozhodnutí v odvolacím řízení správním.

34. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 3. 4. 2023, č.j. 2 Ad 28/2022-73, rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2022 č. j. MPSV-2022/179836-911 zrušil pro nepřezkoumatelnost a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V rozsudku soud uložil, aby žalovaný, respektive posudková komise, v dalším řízení dostatečně, přesvědčivě a přezkoumatelně odůvodnili změnu stanovení výše stupně závislosti žalobce od 11. 8. 2022, a to uvedením konkrétních skutečností a úvah, které jsou jejím základem, aby se podrobně vyjádřili ke schopnosti žalobce v období od 1. 4. 2021 do 11. 8. 2022 zvládat veškeré aktivity vyjmenované u životních potřeb oblékání a obouvání a tělesná hygiena a vypořádali se přitom se všemi rozhodnými skutečnostmi, včetně skutečností namítaných žalobcem, a uvedli, jak se do jejich úvah v tomto směru promítl věk žalobce a praktická ztráta další tělesné smyslové funkce – ztráta sluchu. Soud uložil, aby žalovaný (posudková komise) při uvedených úvahách neopomenuli posoudit a vyhodnotit jednotlivé lékařské zprávy v rozsudku uvedené, provedli jejich srovnání a v závislosti na tom vyhodnotili dopad zdravotního stavu žalobce na schopnost žalobce zvládat veškeré aktivity vyjmenované u obou uvedených životních potřeb v období od 1. 4. 2021 do 11. 8. 2022. Soud uložil žalovanému, aby se v dalším řízení též řádně a přezkoumatelně vypořádal se všemi odvolacími námitkami. V tomto rozsudku soud shledal, že srovnávací posudek ze dne 25. 8. 2022 ve spojení s posudky ze dne 20. 1. 2022 a ze dne 6. 5. 2022 nebyly dostatečné, vytkl posudku ze dne 25. 8. 2022, že i když posudková komise ke změně stupně závislosti žalobce ze stupně II. na stupeň III. přistoupila zřejmě na základě lékařské zprávy MUDr. Tesaře ze dne 11. 8. 2022, není tato lékařská zpráva v posudku jakkoli hodnocena a není provedeno její srovnání s lékařskými zprávami téhož lékaře ze dne 29. 4. 2021, 6. 5. 2021 a ze dne 4. 11. 2021, na které se žalobce odvolával. Dle soudu nebylo možné přehlédnout, že lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, 6. 5. 2021, 4. 11. 2021 a 11. 8. 2022 a rovněž lékařská zpráva MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021 popisují zdravotní stav žalobce a jeho vliv na zvládání základních životních potřeb konstantně a vyplývá z nich, že ke zhoršení zdravotního stavu žalobce došlo od konce měsíce dubna 2021, neměnnost zdravotního stavu žalobce je pak potvrzována rovněž lékařskou zprávou MUDr. T. ze dne 20. 9. 2022 jako dodatku ke zprávě uvedeného lékaře ze dne 11. 8. 2022, ze které vyplývá, že popsáný stav žalobce trvá od počátku, postižení je trvalé, s progredujícími účinky, bez možnosti zlepšení; tuto lékařskou zprávu předložil žalobce žalovanému spolu s vyjádřením k posudku ze dne 25. 8. 2022. Soud konstatoval, že tyto skutečnosti nebyly ze strany posudkové komise ani ze strany žalovaného jakkoli vzaty v potaz. Soud uvedl, že PK MPSV se v žádném z posudků vypracovaných v rámci odvolacího řízení nevyjádřila ke schopnosti žalobce zvládat jednotlivé aktivity vyjmenované u této životní potřeby (tělesná hygiena) v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., a to v období od podání žádosti o příspěvek na péči do 11. 8. 2022, ani ke skutečnostem v tomto směru žalobcem namítaným (zhoršující se zdravotní stav žalobce po podání žádosti o příspěvek na Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

pěči, a v důsledku toho nezvládnutí základní životní potřeby tělesná hygiena oproti údajům uváděným v rámci dotazníku pro místní šetření). Soud vytkl posudku, že při posuzování schopnosti žalobce zvládat životní potřebu tělesná hygiena komise rovněž opomněla hodnotit věk žalobce (v době vydání napadeného rozhodnutí 95 let) a praktickou ztrátu další tělesné smyslové funkce – těžkou oboustrannou poruchu sluchu (§ 1 odst. 2 a odst. 3 vyhlášky č. 505/2006 Sb.). K hodnocení životní potřeby oblékání/obouvání jako zvládnuté soud uvedl, že tento závěr je přímo v rozporu se shora uvedenými lékařskými zprávami MUDr. T. a MUDr. P., přičemž komise se dostatečně nevyjádřila ke schopnostem žalobce zvládat jednotlivé aktivity vyjmenované u této životní potřeby v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., nevypořádala se dostatečně s námitkami žalobce a v této souvislosti rovněž opomněla hodnotit věk žalobce (v době vydání napadeného rozhodnutí 95 let) a praktickou ztrátu další tělesné smyslové funkce – těžkou oboustrannou poruchu sluchu (§ 1 odst. 2 a odst. 3 vyhlášky č. 505/2006 Sb.); soud tak shledal, že posudek ze dne 25. 8. 2022 nevyhovuje požadavkům na úplnost, jednoznačnost a přesvědčivost.

35. V navazujícím řízení žalobce v podání ze dne 21. 8. 2023 poukázal na to, že nezvládá ani základní životní potřebu mobilita, a to z důvodu svého věku, praktické slepoty a těžké hluchoty, doložil lékařské zprávy MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021, MUDr. M. ze dne 23. 3. 2021 a MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022 a 20. 9. 2022.
36. Žalovaný nechal vypracovat Posudkovou komisi MPSV Praha doplňující posudek, ve kterém se komise vypořádá se závěry shora uvedeného zrušujícího rozsudku zdejšího soudu, dále komisi postoupil podání žalobce ze dne 21. 8. 2023 včetně příložených lékařských zpráv a požádal komisi o jejich zohlednění v posudkovém řízení.
37. Posudková komise MPSV vypracovala posudek ze dne 6. 9. 2023 ev. č. SZ/2023/1237-PH-10 ve složení předsedkyně komise a další lékař z oboru interní lékařství, žalobce nebyl jednání komise přítomen, přítomna byla jeho zástupkyně. Komise uvedla, že vycházela z posudkového spisu PSSZ Praha 6, spisu odvolacího orgánu, z lékařských nálezů předložených žalobcem (MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021 a ze dne 5. 9. 2023, MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022 a ze dne 20. 9. 2022, MUDr. M. ze dne 23. 3. 2021 a MUDr. S. ze dne 6. 9. 2023), z rozsudku zdejšího soudu ze dne 3. 4. 2023 a z podání žalobce ze dne 29. 8. 2023. Komise uvedla, že v průběhu jednání byla zhodnocena dostupná podkladová dokumentace, byl též zhodnocen záznam z konzultace s očním specialistou MUDr. S. z 7. 6. 2023, dle kterého pacient s diagnózou věkem podmíněné makulární degenerace léčen na Oční klinice ÚVN Praha, opakované aplikace léčivého přípravku Lucentis do sklivce obou očí, dle doložené dokumentace pokles makulárního edému oboustranně, zrakové funkce v pásmu těžké slabozrakosti, nejedná se o praktickou slepotu. Komise se vyjádřila ke zprávě MUDr. T. z 11. 8. 2022, kdy uvedla, že se nejedná o plnohodnotnou lékařskou zprávu, neboť v ní absentuje objektivní nález zjištěný v době vyšetření, zpráva konstatuje diagnózu, dále se vyjadřuje ke schopnosti zvládat jednotlivé ZŽP posuzovaným. Uvedla, že k vypracování daného posudku jsou kompetentní pouze lékaři OSSZ a posudkové komise MPSV, ošetřující lékaři nedisponují specifickými znalostmi z oblasti sociálního zabezpečení, pokud se takový lékař vyjadřuje ke stupňům závislosti, jde to nad rámec jeho způsobilosti a kompetencí, záleží na konkrétním posudkovém lékaři, jak zdravotní stav a schopnost zvládat základní životní potřeby vyhodnotí. Komise po opětovném posouzení lékařské dokumentace a po provedení a zhodnocení konzultace ze dne 7. 6. 2023 neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru, nebyly prokázány nové skutečnosti, které by byly podkladem pro takovou změnu. Komise se opakovaně plně ztotožnila s již minulým vyhodnocením včetně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

tam hodnocených základních životních potřeb. Komise dospěla k závěru, že od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022 šlo o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Od 11. 8. 2022 jde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost). Doba platnosti posudku byla stanovena trvale.

38. Žalobce proti doplňujícímu posudku uplatnil námitky ze dne 3. 11. 2023, kdy uvedl, že posudek vůbec nerespektoval pokyny soudu, jeho závěry jsou nepřezkoumatelné, poukázal též na závěry posudku o zdravotním stavu ze dne 9. 10. 2023 č.j. LPS/2023/1298-P6_CSSZ, dle kterého jde o osobu se zvláště těžkým funkčním nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.
39. Žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal na posudky PK MPSV ze dne 20. 1. 2022, 6. 5. 2022 ze dne 25. 8. 2022, na zrušující rozsudek městského soudu a doplňující posudek ze dne 6. 9. 2023 a jeho obsah, kdy komise se ztotožnila se svými předchozími závěry. Nezpochyboval nepříznivý zdravotní stav žalobce, avšak uvedl, že posudková kritéria pro poskytování příspěvku na péči ve vyšším stupni závislosti v daném období splněna nebyla.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

40. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu podle ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
41. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť účastníci ve smyslu § 51 odst. 1 s.ř.s. souhlasili s projednáním věci bez nařízení jednání, soud rovněž postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a c) s.ř.s.
42. Podle ust. § 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. *při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.*
43. Dle ust. § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb. *při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.*
44. Podle § 78 odst. 5 s.ř.s. *právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán.*
45. Soud shledal, že žalovaný v napadeném rozhodnutí ve spojení s doplňujícím posudkem posudkové komise ze dne 6. 9. 2023 nerespektoval právní názor vyslovený zdejší soudem ve zrušujícím rozsudku ze dne 3. 4. 2023 č.j. 2 Ad 28/2022-73.
46. Soud uložil žalovanému a posudkové komisi, aby dostatečně, přesvědčivě a přezkoumatelně odůvodnili změnu stanovení výše stupně závislosti žalobce od 11. 8. 2022, Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

a to uvedením konkrétních skutečností a úvah, které jsou jejím základem, aby se podrobně vyjádřili ke schopnosti žalobce v období od 1. 4. 2021 do 11. 8. 2022 zvládat veškeré aktivity vyjmenované u životních potřeb oblékání a obouvání a tělesná hygiena v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. a vypořádali se přitom se všemi rozhodnými skutečnostmi, včetně skutečností namítaných žalobcem, a uvedli, jak se do jejich úvah v tomto směru promítl věk žalobce a praktická ztráta další tělesné smyslové funkce – ztráta sluchu. Nic z toho však není v posudku PK MPSV ze dne 6. 9. 2023 uvedeno. Posudková komise zde v podstatě pouze zopakovala své předchozí závěry, dle kterých se žalobce od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022 považuje za osobu ve II. stupni závislosti a od 11. 8. 2022 za osobu ve III. stupni závislosti, aniž by však konkrétně uvedla, jak k těmto závěrům došla, z jakých zjištění vycházela, v rozporu s požadavkem soudu se komise nijak nevyjádřila ke schopnosti žalobce v období od 1. 4. 2021 do 11. 8. 2022 zvládat aktivity u životních potřeb oblékání a obouvání a tělesná hygiena, ke zvládání základních životních potřeb žalobcem v tomto, ani jiném časovém období, v posudku není uvedeno vůbec nic. Nadále tedy není vůbec jasné, proč bylo zvoleno hraniční datum 11. 8. 2022 k odlišnému hodnocení stupně závislosti žalobce (tj. hranice mezi II. a III. stupněm). Jedinou konkrétní věcnou změnou oproti předchozímu posudku ze dne 25. 8. 2022 je záznam o konzultaci s očním specialistou MUDr. S. ze dne 7. 6. 2023, která se určitým způsobem vyjadřuje k podkladové lékařské dokumentaci. Z tohoto záznamu však není patrné, z jakých konkrétních lékařských zpráv lékařka vycházela a co v nich bylo uvedeno, lékařka pouze uvádí svůj závěr, že zrakové funkce byly v pásmu těžké slabozrakosti a nejedná se o praktickou slepotu, není však zřejmé, jak k tomuto závěru dospěla, ani k jakému časovému období se tento závěr váže, když předmětem posuzování bylo jednak období od 1. 4. 2021 do 10. 8. 2022 a dále od data 11. 8. 2022 do budoucna. Posudková komise pak ani na tuto zprávu o konzultaci nijak nenavázala, nijak jí nevyhodnotila a není jasné, zda a jaké závěry z ní učinila.

47. Soud ve zrušujícím rozsudku rovněž poukázal na lékařské zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, 6. 5. 2021, 4. 11. 2021 a 11. 8. 2022 a zprávu MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021, které popisují zdravotní stav žalobce a jeho vliv na zvládání základních životních potřeb konstantně a vyplývá z nich, že ke zhoršení zdravotního stavu žalobce došlo od konce měsíce dubna 2021, neměnnost zdravotního stavu žalobce je pak potvrzována rovněž lékařskou zprávou MUDr. T. ze dne 20. 9. 2022 jako dodatku ke zprávě uvedeného lékaře ze dne 11. 8. 2022, ze které vyplývá, že popsáný stav žalobce trvá od počátku, postižení je trvalé, s progredujícími účinky, bez možnosti zlepšení; soud v rozsudku uložil, aby žalovaný (posudková komise) neopomenuli posoudit a vyhodnotit tyto lékařské zprávy, aby provedli jejich srovnání a v závislosti na tom vyhodnotili dopad zdravotního stavu žalobce na schopnost žalobce zvládat veškeré aktivity vyjmenované u životních potřeb oblékání/obouvání a tělesná hygiena v období od 1. 4. 2021 do 11. 8. 2022.

48. Posudek PK MPSV ze dne 6. 9. 2023 sice v úvodní části poukazuje na zprávy MUDr. P. (z 11. 10. 2021 a z 5. 9. 2023), MUDr. T. (z 11. 8. 2022 a z 20. 9. 2022), a dále na zprávy MUDr. M. a MUDr. S. K tomu je však třeba uvést, že jednak se nejedná o všechny podstatné zprávy zmíněné ve zrušovacím rozsudku, který explicitně poukazoval též na zprávy MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, 6. 5. 2021 a 4. 11. 2021, a dále, v posudku se vůbec neuvádí, co je v těchto zprávách uvedeno, jak tato zjištění posudková komise vyhodnotila a jak zprávy porovnála, jaký je vliv těchto zjištění na zvládání jednotlivých základních životních potřeb žalobcem. Jedinou zprávou, ke které se komise vyjádřila, je zpráva MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022, o které uvedla, že není plnohodnotnou zprávou s ohledem na absenci objektivního nálezu zjištěného v době vyšetření. Komise tak v podstatě odmítla se touto zprávou zabývat, Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

a i když je třeba připustit, že zpráva skutečně neobsahuje přímo objektivní údaje zjištěné při vyšetření žalobce, obsahuje tato zpráva diagnózy s vysvětlením lékaře, že jde o oboustranné poškození sítnice, věkem podmíněnou makulární degeneraci s nutností pravidelných aplikací injekcí do obou očí, aktivní CNV bilat atrofie cévnatky; lékař dále konstatoval, že jde o pokročilou formu onemocnění, což v praxi znamená ztrátu schopnosti zrakové orientace se značnou deformací obrazu s tmavými skvrnami, jde o oslabení světlocitu s chybnou světelnou projekcí, tmavou clonou zastiňující zrak. Dle názoru soudu tak zpráva určité objektivizované údaje obsahuje, přičemž MUDr. T. jako oční specialista jistě byl kompetentní vyhodnotit, jakým způsobem se diagnózy žalobce promítají v praxi do jeho schopnosti zrakové orientace. Pokud pak posudková komise v dané zprávě postrádala objektivní nález, mohla a měla vycházet i z dalších lékařských zpráv, na které bylo poukazováno ve zrušujícím rozsudku, konkrétně ze zpráv MUDr. T. ze dne 29. 4. 2021, 6. 5. 2021 a oční lékařky MUDr. P. ze dne 11. 10. 2021, které objektivní nálezy obsahovaly, přičemž posudkové komisi bylo uloženo, aby se i s těmito zprávami vypořádala, a to ve spojení se zprávou MUDr. T. ze dne 11. 8. 2022; komise ovšem tak neučinila.

49. Soud též ve zrušujícím rozsudku uvedl, že PK MPSV se v žádném z posudků vypracovaných v rámci odvolacího řízení dostatečně nevyjádřila ke schopnosti žalobce zvládat jednotlivé aktivity vyjmenované u životních potřeb tělesná hygiena a oblékání/obouvání v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., rovněž v této souvislosti opomněla hodnotit věk žalobce (v době vydání rozhodnutí 95 let) a praktickou ztrátu další tělesné smyslové funkce – těžkou oboustrannou poruchu sluchu (§1 odst. 2 a odst. 3 vyhlášky č. 505/2006 Sb.) a nevypořádala námitky žalobce. Posudková komise se však ani v posudku ze dne 6. 9. 2023 ke zvládání základních životních potřeb tělesná hygiena a oblékání/obouvání žalobcem věcně nevyjádřila vůbec, natož aby rozlišovala různá období či hodnotila jednotlivé aktivity uvedené u předmětných životních potřeb v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Posudková komise se nijak nevyjádřila ani k námitkám žalobce, k tomu není v posudku uvedeno ničeho. Ani žalovaný se pak k námitkám žalobce nijak věcně nevyjádřil, pouze uvedl, že s ohledem na absenci posudkově medicínského vzdělání není v jeho kompetenci kriticky hodnotit soulad či nesoulad posudkových závěrů s jednotlivými lékařskými nálezy; pouze podotkl, že zatímco zprávy lékařů prokazují skutkový stav věci, posudek PK MPSV prokazuje stav právní, tedy hodnotí konkrétní způsob, kterým lze zjištěný zdravotní stav účastníka řízení aplikovat na příslušná ustanovení právních předpisů v rámci stanovení stupně závislosti. Z toho se podává, že ani posudková komise, ani žalovaný námitky žalobce nijak věcně nevypořádali.
50. K posudkovému řízení se Nejvyšší správní soud opakovaně vyjádřil ve svých rozhodnutích, např. v rozsudku ze dne 21. 9. 2020 č.j. 1 Ads 224/2019-20, kde uvedl následující: „*Posuzování závislosti na pomoci jiné fyzické osoby provádí posudkový lékař OSSZ a posudková komise žalovaného. Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje, že posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení,* Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti (srov. např. rozsudek ze dne 5. března 2015, č. j. 6 Ads 299/2014 – 25, či ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 Ads 34/2018 – 17).“ (podtržení doplněno – pozn. soudu)

51. „Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 - 53).
52. Dále je k tomu nezbytné uvést, že stejně tak jako správní orgán, ani soud nemůže přezkoumávat odbornou stránku posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti, nemůže tak sám o sobě posoudit, zda žalobci náleží příspěvek na péči a zda splňoval podmínky pro zařazení do určitého stupně závislosti. Soud však dle zásady volného hodnocení důkazů hodnotí předmětný posudek jako každý jiný důkaz, a to z toho hlediska, zda splňuje požadavky na přesvědčivost, úplnost a zda se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi.
53. V návaznosti na předchozí zrušující rozsudek ze dne 3. 4. 2023 č.j. 2 Ad 28/2022-73 soud dále konstatuje, že posudky PK MPSV ze dne 25. 8. 2022 a ze dne 6. 9. 2023, které byly klíčovým podkladem napadeného rozhodnutí, ale ani předchozí posudky ze dne 20. 1. 2022 a ze dne 6. 5. 2022 vypracované v odvolacím řízení, shora uvedené požadavky nesplňují, a to z následujících důvodů.
54. Podle § 3 písm. g) zákona č. 108/2006 Sb. *pro účely tohoto zákona se rozumí zdravotním postižením tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení, jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby.*
55. Podle § 1 odst. 2 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „prováděcí vyhláška“) *schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby.*
56. Podle ust. § 2a prováděcí vyhlášky platí, že *pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
57. Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby obsahuje příloha č. 1 prováděcí vyhlášky. Dle přílohy č. 1 písm. a) se za schopnost zvládat životní potřebu mobility považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat 1. *vstávání a usedání*, 2. *stoj*, 3. *zaujímat a měnit polohy*, 4. *pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami*, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, 5. *otevírat a zavírat dveře*, 6. *chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů*, 7. *nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových*, a používat je, dle přílohy č. 1 písm. e) za schopnost zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

považuje stav, kdy osoba je schopna 1. *vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem*, 2. *rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit*, 3. *oblékat se a obouvat se*, 4. *svlékat se a zouvat se*, 5. *manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem*, dle přílohy č. 1 písm. f) se za schopnost zvládat základní životní potřebu tělesné hygieny považuje stav, kdy osoba je schopna 1. *použít hygienické zařízení*, 2. *dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla*, 3. *provádět celkovou hygienu*, 4. *česat se, provádět ústní hygienu, holit se*, dle přílohy č. 1 písm. g) se za schopnost zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby považuje stav, kdy osoba je schopna 1. *včas používat WC*, 2. *zaujmout vhodnou polohu*, 3. *vyprázdnit se*, 4. *provést očistu*, 5. *používat hygienické pomůcky*.

58. Z hlediska obsahu posudků vypracovaných v odvolacím řízení soud považuje za problematické zejména to, že až na určité výjimky posudky v zásadě konkrétně neoznačují lékařské zprávy ani jejich obsah, které tvořily podklady posudku. Výjimkou je např. v posudku ze dne 25. 8. 2022 uvedení zprávy MUDr. T. ze dne 11. 10. 2021, dle které byl visus vpravo 2-3/60, vlevo 3/60 s artefakií oboustranně, či uvedení zprávy MUDr. M. ze dne 23. 3. 2021, kdy je uveden její obsah. Takto by však mělo být postupováno ohledně všech podstatných lékařských zpráv, ze kterých posudek vychází, tj. tyto zprávy by měly být označeny datem, jménem lékaře a v posudku by měl být uveden jejich podstatný obsah. Posudek by pak vyhověl kritériím přezkoumatelnosti. V posudcích jsou však uvedena zjištění ohledně zdravotního stavu žalobce, např. v posudku ze dne 25. 8. 2022 je uvedeno, že posuzovaný trpěl artrotickými změnami kolenních kloubů a chronickými bolestmi páteře při degenerativních změnách, aniž by bylo specifikováno, z jaké zprávy je tento poznatek čerpán. Obdobně ani u zjištění týkajících se zvládání základních životních potřeb často není uvedeno, z jakých podkladů komise tato zjištění čerpala, popř. o které konkrétní podklady opírá své závěry. Pokud tedy např. v posudku ze dne 25. 8. 2022 komise uvádí, že posuzovaný byl schopen samostatného stoje i chůze, není zřejmé, z jakého podkladu přitom vycházela (je pouze obecně odkazováno na podkladovou dokumentaci).

59. V posudcích dále není komplexně uvedeno, zda a jakým způsobem komise hodnotila naplnění jednotlivých schopností u základních životních potřeb uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky. Takové hodnocení je přitom nezbytné, neboť jak je uvedeno výše, pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, platí, že není schopna základní životní potřebu zvládat. U hodnocení zvládání jednotlivých životních potřeb v posudcích jsou však uvedeny pouze některé aspekty ve smyslu kritérií dle přílohy č. 1 vyhlášky, tedy např. v posudku ze dne 25. 8. 2022 u hodnocení mobility není nijak zmíněno, zda žalobce zvládá chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra a zda zvládá nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků, včetně bariérových a používat je. K tomu je třeba rovněž uvést, že nepostačuje vyhodnocení uvedené v tabulce v příloze jednotlivých posudků, kde je ohledně každé životní potřeby uvedeno, zda ji dle názoru komise zvládá či nezvládá; ohledně každé životní potřeby je totiž třeba konkrétně vyhodnotit zvládání jednotlivých schopností uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, což však v posudcích uvedeno není.

60. Posudky PK MPSV ze dne 25. 8. 2022 a ze dne 6. 9. 2023 rovněž zcela postrádají věcné vypořádání námitek žalobce, kterých v průběhu řízení vznesl celou řadu. Posudky se však k těmto námitkám vůbec nevyjadřují, stejně tak ani žalovaný k těmto námitkám v podstatě nic neuvedl, nevyjádřil se k namítaným rozporům mezi lékařskými zprávami a závěry

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

posudkové komise, námitky žalobce v podstatě přešel bez jakéhokoli věcného vyřízení, čímž zatížil napadené rozhodnutí nepřezkoumatelností.

61. V případě hodnocení nároku na příspěvek na péči dle zákona č. 108/2006 Sb. je základním východiskem posouzení zdravotního stavu posuzované osoby, a to z hlediska zvládání základních životních potřeb. Dané posouzení zdravotního stavu neprovádí sám správní orgán, nejedná se o otázku právní, avšak musí být provedeno lékařem. Povinnost správního orgánu přezkoumat v případě podání odvolání prvostupňové rozhodnutí pouze v rozsahu odvolacích námitek nelze chápat v tom smyslu, že by odvolatel mohl svými námitkami omezit též rozsah přezkumu jeho zdravotního stavu. Je-li správní rozhodnutí závislé na posouzení otázek zdravotního stavu žadatele (jako je tomu u nároku na příspěvek na péči či nároku na invalidní důchod), musí být v případě podání opravného prostředku zdravotní stav žadatele v odvolacím (či námitkovém) řízení znovu komplexně přezkoumán. Přitom sice musí být přihlíženo též k námitkám žadatele a tyto musí být odpovídajícím způsobem vypořádány, to však neznamená, že by tyto námitky omezovaly rozsah, v jakém bude zdravotní stav žadatele přezkoumán. I v odvolacím řízení je tak potřeba v plném rozsahu přezkoumat, zda a jakým způsobem je u příslušné osoby naplněno zvládání jednotlivých základních životních potřeb, nikoli pouze životních potřeb výslovně žadatelem namítaných. Není tak určující, že žalobce pro období od dubna 2021 do srpna 2022 výslovně nenamítal nezvládání životních potřeb mobility a výkonu fyziologické potřeby, neboť bylo povinností žalovaného resp. posudkové komise schopnosti žalobce objektivně a komplexně přezkoumat.
62. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že u mobility je hodnocen stav pohybového a nosného aparátu, jestliže žalobce není schopen pohybovat se samostatně pro ztrátu zraku, jde o neschopnost orientace, nikoli mobility. Není však patrné, odkud žalovaný takové hodnocení čerpal, v žádném z posudků není nic takového uvedeno, ani prováděcí vyhláška takové pravidlo nestanoví, naopak lze poukázat na § 1 odst. 3 prováděcí vyhlášky, dle kterého při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí a) tělesné struktury a b) tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností; a dále na § 1 odst. 4, věta první, prováděcí vyhlášky, dle kterého za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu.
63. Žalobce dále v navazujícím řízení po zrušujícím rozsudku zdejšího soudu předložil posudkové komisi nové lékařské zprávy MUDr. P. ze dne 5. 9. 2023 a MUDr. S. ze dne 6. 9. 2023, posudková komise sice tyto zprávy zmínila v úvodu posudku ze dne 6. 9. 2023, nicméně nijak nezjistila jejich obsah, ani se těmito zprávami blíže nezabývala a nijak se s nimi nevypořádala. Takový postup rovněž nelze aprobovat, neboť dokud o nároku na příspěvek na péči nebylo pravomocně rozhodnuto (v situaci, kdy původní rozhodnutí ze dne 10. 10. 2022 bylo zrušeno), bylo nezbytné zabývat se celým obdobím od 1. 4. 2021 až do doby posledního posuzování zdravotního stavu a schopností žalobce zvládat základní životní potřeby posudkovou komisí, které proběhlo dne 6. 9. 2023; jinak nejsou dodrženy
- Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

požadavky na zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu.

64. Na základě výše uvedeného soud považuje posudek PK MPSV ze dne 6. 9. 2023 ve spojení s posudkem ze dne 25. 8. 2022 za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů (§ 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.), přičemž nebyl respektován závazný právní názor zdejšího soudu uvedený v rozsudku ze dne 3. 4. 2023 č.j. 2 Ad 28/2022-73.
65. V rozsudku ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že: „...posudek uvedené posudkové komise a posudek lékaře úřadu práce správní orgán hodnotí jako každý jiný důkaz. S ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, pokud z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku posudkových komisí MPSV správní orgán dospěje jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník uplatňující nárok na příspěvek na péči. Posudek musí obsahovat náležité zdůvodnění svého posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro účastníka i správní orgán. Z těchto hledisek je správní orgán povinen při posuzování věci posudek PK MPSV vyhodnotit. K tomu je dále třeba uvést, že hodnocení správních orgánů nepodléhá odborné lékařské závěry posudků, neboť k tomu správní orgány nemají odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení podmínek nároku příspěvku na péči závisí. Toto omezení ovšem nezabývá správní orgány povinností hodnotit ve správním řízení provedené důkazy a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti.“ (podtržení doplněno – pozn. soudu)
66. Posudky PK MPSV jsou stěžejním podkladem pro rozhodnutí ohledně stanovení příspěvku na péči, správní orgán sám nemůže učinit závěr ohledně toho, jakým stupněm závislosti posuzovaná osoba trpí, jedná se o odbornou otázku, která musí být posouzena lékařem. Jestliže je posudek nedostatečný, nepřesvědčivý a neobsahuje všechny nezbytné náležitosti, nemůže tyto vady správní orgán sám zhojit, protože k tomu nemá potřebnou odbornou erudici. Pokud však správní orgán z vadného posudku vyjde, trpí vadou i příslušné správní rozhodnutí, neboť není dostatečně zjištěn skutkový stav, příp. se jedná též o vadu nepřezkoumatelnosti.
67. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vyšel z obsahu uvedených posudků, i když je zřejmé, že nebyly naplněny požadavky uložené zdejším soudem v rozsudku ze dne 3. 4. 2023 č.j. 2 Ad 28/2022-73, vůbec se věcně nezabýval tím, zda posudek ze dne 6. 9. 2023 tyto požadavky soudu naplnil či nikoli, nijak nevypořádal námitky žalobce. Tím porušil zejména ust. § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu, podle nichž správní orgán hodnotí podklady pro rozhodnutí podle své úvahy a přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci, a v odůvodnění rozhodnutí je mj. povinen uvést, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům pro rozhodnutí, rovněž porušil ust. § 78 odst. 5 s.ř.s., dle kterého je vázán právním názorem soudu, čímž podstatně porušil ustanovení o řízení před správním orgánem.
68. Ze všech shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. a) a písm. c) s.ř.s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
69. S ohledem na výše uvedená zásadní pochybení při vypracování posudků PK MPSV, pro které je třeba napadené rozhodnutí zrušit, se soud již blíže nezabýval žalobní argumentací o tom, že žalobci byl z důvodu jeho postižení přiznán nárok na průkaz ZTP/P, Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

neboť by to bylo nadbytečné. Z téhož důvodu neprováděl k důkazu posudek MUDr. K. ze dne 1. 6. 2023 č.j. LPS/2023/1298-P6_CSSZ. Soud neprováděl k důkazu ani lékařské zprávy předložené žalobcem v řízení, neboť soud nemá dostatečné odborné znalosti k posouzení zdravotního stavu žalobce, přičemž vyhodnocení těchto zpráv bude úkolem posudkové komise v navazujícím řízení.

70. V dalším řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.), si žalovaný vyžádá nové posouzení stupně závislosti žalobce, a to od Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí Hradec Králové. V tomto posudku komise řádně uvede, z jakých konkrétních podkladů (včetně lékařských zpráv) vycházela, co bylo jejich obsahem, jaká zjištění učinila ohledně zdravotního stavu žalobce a zvládání základních životních potřeb žalobcem, a jak tato zjištění vyhodnotila, u jednotlivých základních životních potřeb řádně a přezkoumatelně vyhodnotí naplnění všech kritérií uvedených v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, přičemž zohlední též věk žalobce, vypořádá se se všemi potížemi a námitkami vznesenými žalobcem i se zjištěními vyplývajícími z konkrétních podkladů, bude se zabývat celým obdobím od 1. 4. 2021 až do aktuálního stavu v době posuzování komisí, bude vycházet též ze závěrů rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 4. 2023 č.j. 2 Ad 28/2022-73. V návaznosti na nový posudek posudkové komise MPSV a sdělení stanoviska žalobce k tomuto posudku žalovaný vyhodnotí, zda posudek v souladu se shora uvedenou judikaturou splňuje požadavky na úplnost, přesvědčivost a zda se náležitě vypořádává se všemi relevantními skutečnostmi a námitkami žalobce, žalovaný následně ve věci znovu rozhodne.
71. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady nevznikly.
72. Soud shledal závažné důvody k přednostnímu projednání dané věci ve smyslu § 56 odst. 1 s.ř.s., a to s ohledem na vysoký věk žalobce, jeho zdravotní stav a skutečnost, že předmětem řízení je dávka týkající se zajištění základních existenčních potřeb žalobce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 6. března 2024

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.